

VALSTYBINĖ DUOMENŲ APSAUGOS INSPEKCIJA
KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖS NUSTATYMO IŠVADA

2023-10-10 Nr. 4R-590 (4.13 E)
(data)

Vilnius
(Vieta)

<p>1. Viešojo sektoriaus subjektas, kuriame atliktas KPT¹ nustatymas (veiklos sritis (-ys), kurioje (-iose) buvo atliekamas korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas, jos (-ų) trumpas aprašymas).</p>	<p>Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija (toliau – Inspekcija) atliko KPT nustatymą stebėsenos procedūros vykdymo srityje.</p> <p>Teisės aktai, reglamentuojantys Inspekcijos veiklą:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) BDAR²; 2) ADTAĮ³; 3) Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos nuostatai⁴; 4) kt. <p>Detalų teisės aktų, kuriais Inspekcija vadovaujasi savo veikloje, sąrašą, galima rasti čia.</p> <p>KPT nustatymas atliktas, vadovaujantis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 10 straipsniu ir Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo ir jo atlikimo tvarkos rekomendacijomis⁵ (toliau – Rekomendacijos).</p> <p>Vadovaujantis BDAR 57 straipsnio 1 dalies a punktu, ADTAĮ 7 straipsnio 1 dalimi, Teisės saugos ADTAĮ⁶ 10 straipsnio 1 dalies 1 punktu, ERĮ⁷ 5 straipsnio 2 dalimi, Inspekcija duomenų valdytojų atžvilgiu atlieka stebėsenos veiksmus, siekdama užtikrinti tinkamą BDAR, ADTAĮ⁸, Teisės saugos ADTAĮ ir ERĮ⁹ nuostatų taikymą.</p>
--	--

¹ KPT – korupcijos pasireiškimo tikimybė

² 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (toliau – BDAR)

³ ADTAĮ – Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymas

⁴ Nuostatai patvirtinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-09-25 nutarimu Nr. 1156

⁵ Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo ir jo atlikimo tvarkomis rekomendacijos, patvirtintos Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus 2021-11-30 įsakymu Nr. 2–246

⁶ Teisės saugos ADTAĮ – Lietuvos Respublikos asmens duomenų, tvarkomų nusikalstamų veikų prevencijos, tyrimo atskleidimo ar baudžiamojo persekiojimo už jas, bausmių vykdymo arba nacionalinio saugumo ar gynybos tikslais, teisinės apsaugos įstatymas

⁷ ERĮ – Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymas

⁸ Išskyrus ADTAĮ 7 straipsnio 2 dalį (kai tai yra žurnalistų etikos inspektoriaus kompetencija)

⁹ Inspekcija yra atsakinga už ERĮ IX skyriaus, išskyrus šio įstatymo 73 straipsnio 5 dalį, 76 straipsnio 7 dalį, 80 straipsnio 2 ir 3 dalis, nuostatų taikymą

	<p>Stebėseną yra atliekama: gavus asmens skundą ar pranešimą; Inspekcijos iniciatyva; gavus informacijos iš visuomenės, kitų šaltinių, pagal visuomenės informavimo priemonėse pateiktą informaciją; teikiant savitarpio pagalbą pagal BDAR ar Teisės saugos ADTAĮ, gavus kitos ES valstybės narės prašymą atlikti stebėseną.</p> <p>Stebėsenos veiksmai gali būti tiek planiniai – atliekami pagal kasmet tvirtinamą Inspekcijos direktoriaus planą, tiek neplaniniai.</p> <p>Atlikus stebėsenos veiksmus, duomenų valdytojams teikiamos rekomendacijos, arba, jei nustatoma esminių BDAR ir / ar kitų teisės aktų pažeidimų – pereinama į tikrinimo procedūrą (ADTAĮ 20 – 22 straipsniai).</p> <p>Pvz., vertinant 2022 m. – 2023 m. I ketv. laikotarpį, nustatyta, kad iš 47 baigtų stebėsenų (į šį skaičių įeina ir stebėsenos pradėtos anksčiau, pvz., 2021 m., tačiau baigtos analizuotu laikotarpiu), 4 atvejais buvo pereita į tikrinimo veiksmus, taip pat duomenų valdytojams teiktos rekomendacijos, nurodymai, arba, nustačius, kad duomenų valdytojų veikla atitinka teisės aktų reikalavimus – papildomos rekomendacijos neteiktos.</p> <p>Nors stebėsenos veiksmų atlikimas yra viena iš Inspekcijos funkcijų, tačiau stebėsenos atlikimo procedūrų Inspekcija nėra detaliau reglamentavusi, o minėtuose teisės aktuose (BDAR, ADTAĮ, Teisės saugos ADTAĮ, ERĮ) yra tik bendro pobūdžio nuostatos, kurių pagrindu yra atliekami stebėsenos veiksmai. Pastebėtina, kad Inspekcija neturi informacijos, ar stebėsenos atlikimo procedūra būtų reglamentuota kitų ES asmens duomenų apsaugos priežiūros institucijų.</p>
<p>2. Asmenys (subjektai), atlikę viešojo sektoriaus subjekto KPT nustatymą</p>	<p>Priežiūros skyriaus patarėja Irma Sanvaitytė Teisės skyriaus vyriausiasis specialistas Julius Vertulis</p>
<p>3. Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo pradžios ir pabaigos laikas. Analizuotas laikotarpis.</p>	<p>KPT nustatymo laikotarpis: 2023-08-10 – 2023-09-15.</p> <p>Atsižvelgiant į Rekomendacijų 11 punktą, analizuoti laikotarpiai:</p>

		- 2022-01-01 – 2022-12-30; - 2023-01-01 – 2023-06-30.				
4. Nustatytos rizikos, jų lygiai, suskirstymas pagal svarbą						
POVEIKIS	Katastrofinis	5	10	15	20	25
	Kritinis	4	8	12	16	20
	Pastebimas	3	6	9	12	15
	Žemas	2 <i>RI</i>	4	6	8	10
	Nereikšmingas	1	2	3	4	5
		Labai žema	Žema	Vidutinė	Aukšta	Labai aukšta
TIKIMYBĖ						
4.1. Raudonas rizikingumo lygis (žemėjančia tvarka nuo didžiausio balo)		-				
4.2. Geltonas rizikingumo lygis (žemėjančia tvarka nuo didžiausio balo)		-				
4.3. Žalias rizikingumo lygis (žemėjančia tvarka nuo didžiausio balo)		<p>Nustatant stebėsenos procedūros vykdymo srityje riziką Inspekcija atsižvelgė į tai, kad: Inspekcijos darbuotojai nėra padarę korupcinio pobūdžio nusikalstamų veikų; nebuvo gauta skundų, pranešimų, susijusių su galimai netinkamais, neteisėtais Inspekcijos darbuotojų veiksmais, jiems atliekant stebėsenos veiksmus; STT¹⁰ korupcijos rizikos analizės Inspekcijos atžvilgiu nėra atlikusi; antikorupciniai vertinimai (vertinamoje srityje) atlikti nebuvo; Valstybės kontrolė, Seimo kontrolierius, kitos kontrolės ar priežiūros institucijos vidaus patikrinimų minėtoje srityje taip pat nėra atlikusios.</p> <p>Analizuojant interviu metodo metu surinktą informaciją, nustatyta, kad stebėsenos veiksmus Inspekcija atlieka nuo BDAR taikymo pradžios, tačiau vidiniu teisės aktu</p>				

¹⁰ STT – Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnyba

	<p>stebėsenos procedūros nėra apibrėžtos, o tai galimai sudaro sąlygas piktnaudžiavimui.</p> <p>Rizika (RI): piktnaudžiavimas neapibrėžtomis procedūromis.</p> <p>Rizikos veiksniai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nereglamentuota stebėsenos veiksmų atlikimo ir rezultatų fiksavimo procedūra galimai sudaro sąlygas piktnaudžiauti, atliekant stebėsenos veiksmus (pvz., stebėsenos metu, jei nustatomi BDAR esminiai pažeidimai, iš stebėsenos yra pereinama į patikrinimą, tačiau šis stebėsenos procedūros etapas nėra reglamentuotas), todėl galima diskrecijos teisė pasirinkti: pereiti / nepereiti į patikrinimą. • Nereglamentuoti stebėsenos procedūros atlikimo terminai gali sudaryti galimybes atliekamų veiksmų vilkinimui (pvz., Inspekcijai perėjus į patikrinimą ir nustčius pažeidimus, bauda gali būti skiriama per 2 metus nuo pažeidimo padarymo dienos; nesant apibrėžtų stebėsenos veiksmų atlikimo terminų, stebėsenos metu nustčius aiškius pažeidimus, tačiau vilkinant perėjimą į patikrinimą, kurio metu gali būti skiriama bauda, gali sueiti senaties terminas baudai skirti, taip duomenų valdytojui išvengiant atsakomybės). • Nereglamentuota duomenų valdytojų atrinkimo planinėms stebėsenoms tvarka, nenumatyta ir kokiais atvejais pradedama neplaninė stebėseną, tuo sudarant tikimybę neobjektyviai atrinkti duomenų valdytojus stebėsenos procedūroms. Be to, nėra numatyta, kokiais atvejais nusprendžiama nepradėti neplaninės stebėsenos veiksmų ir kokiais atvejais stebėsenos veiksmai, juos atliekant, yra nutraukiami, tuo sudarant sąlygas atliekamų procedūrinių veiksmų nevienodam taikymui. <p>Rizikos lygis: žemas (2 balai) = 1 balas (tikimybė) x 2 balai (poveikis).</p> <p>Vertinant poveikį¹¹ atsižvelgta į hipotetinę situaciją, kad pvz., jei būtų gautas skundas dėl</p>
--	--

¹¹ Rekomendacijoje yra pažymėta, kad poveikio kriterijus nusako konkrečios rizikos sukeltą arba galimą (hipotetinę) neigiamą poveikį viešojo sektoriaus subjekto veiklai, reputacijai, pasitikėjimui juo, finansiniams nuostoliams, veiklos tęstinumui ir kt.

	<p>stebėsenos veiksmų atlikimo vilkinimo (nepagrįstai ilgų procedūrų), būtų nežymiai paveikiama Inspekcijos veikla – skiriama laiko skundai nagrinėti, išsiaiškinti įvykio aplinkybėms ir pan.</p> <p>Vertinant tikimybę (rizikos pasireiškimo dažnumą, galimybę), atsižvelgta į tai, kad skundų, pranešimų, dėl stebėsenos veiksmų metu Inspekcijos darbuotojų atliktų piktnaudžiavimo veiksmų gauta nebuvo (analizuojamu laikotarpiu). Be to, stebėsenos veiksmų metu darbuotojai sprendimų savarankiškai nepriima: sprendimai yra derinami su tiesioginiu vadovu (užtikrinamas „keturių akių“ principas), be to, Inspekcijos raštai, kuriais duomenų valdytojai informuojami apie stebėsenos rezultatus, teikiant rekomendacijos ar informuojant apie tai, kad inicijuojamas patikrinimas, pasirašomi Inspekcijos direktoriaus (papildoma rekontrolė).</p>
Kita informacija	
<p>5. Pasiūlymai dėl nustatytų rizikų mažinimo priemonių taikymo</p>	<p>Pažymėtina, kad nustatyta rizika jau yra šalinama: yra parengtas Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos stebėsenos atlikimo taisyklių projektas (toliau – taisyklės), taisyklės planuojama patvirtinti 2023 m. IV ketv. - 2024 m. I ketv. laikotarpiu. Papildomai siūloma, rengiant taisyklių projektą, atsižvelgti į šioje išvadoje nustatytus galimus korupcijos rizikos veiksnius bei parengus teisės akto projektą atlikti jo antikorupcinį vertinimą. Taip pat, atsižvelgiant į tai, kad atliekant stebėseną, gali būti nuspręsta pareiti į patikrinimo veiksmus (patikrinimo veiksmų atlikimą reglamentuoja Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos vykdomų tyrimų ir (ar) patikrinimų atlikimo taisyklės¹² (toliau – Patikrinimų taisyklės)), siūloma parengus taisykles, papildomai peržiūrėti ir Patikrinimų taisykles.</p>
<p>6. Kitos pastabos</p>	<p>-</p>
<p>7. Priedai</p>	<p>Nors Rekomendacijų 28 punkte nurodyta, kad atlikus korupcijos rizikos veiksnių nustatymą kiekvienai nustatytai rizikai atskirtai surašomas KPT nustatymo išvados (toliau – Išvada) priedas (Rekomendacijų 3</p>

¹² Taisyklės patvirtintos Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos direktoriaus 2019 m. liepos 17 d. įsakymu Nr. 1T-92 (1.12.E)

	priedas), tačiau, atsižvelgiant į Rekomendacijų 26.1.6 papunktį („žemo (žalio) rizikingumo lygio rizikų išsamiau nagrinėti, nustatyti joms mažinti atskirų priemonių paprastai netikslinga“), Rekomendacijų 3 priedas nėra pildomas.
Išvadą parengęs asmuo: (Vardas ir pavardė, pareigos)	Priežiūros skyriaus patarėja Irma Sanvaitytė Teisės skyriaus vyriausiasis specialistas Julius Vertulis

---